

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

PREZENTACE Č. 4

PRÁVO ROZHODNÉ V ŘÍZENÍ PŘED MEZINÁRODNÍMI ROZHODCI

OSNOVA

- 1. FÓRUM A VLIV FÓRA NA ROZHODNÉ PRÁVO
- 2. VLIV DOKTRÍN NA URČENÍ ROZHODNÉHO PRÁVA
- 3. PROCESNÍ PRÁVO V ŘÍZENÍ ROZHODČÍM
  - - VE FÁZI NALÉZACÍ
  - - VE FÁZI EXEKUČNÍ
- 4. PRÁVO ROZHODNÉ PRO MERITUM SPORU
  - - VE FÁZI NALÉZACÍ
  - - VYHODNOCENÍ PR FÁZI EXEKUČNÍ
- 6. JINÉ METODY
- 5. EVROPSKÉ PRÁVO A MEZINÁRODNÍ ROZHODČÍ ŘÍZENÍ

FÓRUM A JEHO VLIV NA ROZHODNÉ PRÁVO

- 1.FÓRUM - SUDIŠTĚ - ZÁKLADNÍ OTÁZKA TÝKAJÍCÍ SE „DOMICILIZACE“ ŘÍZENÍ
- 2.PROČ ? ROZHODUJE O:
  - „DOMICILIZACI“ ŘÍZENÍ, POVAZE ŘÍZENÍ (DOMÁCÍ, CIZÍ..)
  - PRÁVU ROZHODNÉM PRO PROCESNÍ OTÁZKY
  - PRÁVU ROZHODNÉM PRO MERITUM SPORU
  - O VZTAHU K SOUDŮM OBECNÝM (POMOCNÁ A KONTROLNÍ FUNKCE)
  - O TOM, ZDA V MÍSTĚ JEDNÁNÍ SE JEDNÁ O SPOR DOMÁCÍ (A RN JDE DO VÝKONU), NEBO CIZÍ (RN MUSÍ BÝT UZNÁN A TEPRVE POTÉ VYKONÁN).....

VÝBĚR SUDIŠTĚ V MEZINÁRODNÍM SPORU

■ FAKTORY PRÁVNÍ

■ FAKTORY MIMOPRÁVNÍ:

- - EKONOMICKÁ STRÁNKA ŘEŠENÍ SPORU
- - ATRAKTIVITA MÍSTA PRO ROZHODCE
- - DOSTUPNOST MÍSTA
- - MOŽNÁ I KVALITA HOTELŮ.....

NEUTRÁLNÍ FÓRUM

- FÓRUM, KDE ŽÁDNÁ STRANA NENÍ DOMICILOVÁNA

- NĚMECKÁ A ŠVÝCARSKÁ STRANA SI PRO SPOR ZE SMLOUVY, KTERÁ SE DLE VOLBY PRÁVA ŘÍDÍ NĚMECKÝM PRÁVEM, ZVOLÍ ICC PŘI MOK A MÍSTEM PROJEDNÁNÍ SPORU BUDE NIZOZEMÍ.

KTERÉ MÍSTO JE SUDIŠTĚM - FÓREM

- JEDNODUCHÁ NEBO PROBLEMATICKÁ OTÁZKA?
- ROZMĚR PRÁVNÍ V ROZMĚR GEOGRAFICKÝ
- POZICE ROZHODCŮ ČI STRAN V VAZBY NA MOC VEŘEJNOU

VARIANTY

- NĚKDY ZCELA JEDNODUCHÉ (VAZBA NA SÍDLO RS),
NĚKDY VELMI PROBLEMATICKÉ (DELOKALIZACE)
- VARIANTY:
- MÍSTO, KDE SE SENÁT SEŠEL POPRVÉ
- URČENO V ROZHODČÍ SMLOUVĚ
- V ŘÍZENÍ U STÁLÝCH SOUDŮ JEDNODUŠŠÍ - MÍSTO
SÍDLA
- PROBLÉMY U ŘÍZENÍ AD HOC.....

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

PROCESNÍ NORMY V ROZHODČÍM ŘÍZENÍ

DOSAH LEX ARBITRI

- ZDA JE MOŽNÉ ROZHODČÍ ŘÍZENÍ, OTÁZKA ROZHODČÍ SMLOUVY
- ROZHODCI, KONSTITUOVÁNÍ ROZHODČÍHO SENÁTU
- KOMPETENZ-KOMPETENZ JAKO ROZHODOVÁNÍ O PRAVOMOCI
- MÍRA SVOBODY ROZHODNOUT O PROCESNÍCH NORMÁCH
- ASISTENCE SOUDU, JINÉ DOPADY MOCI VEŘEJNÉ NA ROZHODČÍ ŘÍZENÍ
- ROZHODČÍ NÁLEZ, FORMA.....

URČENÍ PROCESNÍHO PRÁVA - LEX ARBITRI

- **TERITORIÁLNÍ PŘÍSTUP - VYBERU-LI SI SUDIŠTĚ, VYBÍRÁM I JEHO PROCESNÍ NORMY. AUTONOMIE STRAN ČI ROZHODCŮ JE TAK PODMÍNĚNA MÍROU AUTONOMIE V ZÁKONĚ FÓRA**
- **OBDOBNÁ VAZBA JAKO U SOUDŮ STÁTNÍCH, NICMÉNĚ ROZHODČÍ PRÁVO DÁVÁ ZPRAVIDLA VĚTŠÍ MÍRU AUTONOMIE**

PŘÍKLAD: JAKO SUDIŠTĚ SI VYBERU ČR. PRO APLIKACI PROCESNÍCH Norem VYBÍRÁM Z PRAMENŮ ČESKÝCH.

- **MÍRU VOLNOSTI MI URČUJÍ § 13, § 19 ČI PŘIMĚŘENÉ POUŽITÍ OSŘ DLE § 30.**

URČENÍ PROCESNÍHO PRÁVA - POKRAČOVÁNÍ

- **SMLUVNÍ PŘÍSTUP** - NENÍ ROVNÍTKO MEZI MÍSTEM A JEHO PRÁVNÍM ŘÁDEM. O PROCESNÍCH NORMÁCH PŘÍMO ROZHODUJÍ STRANY ČI ROZHODCI
- **PŘÍKLAD: SUDIŠTĚ JE VE ŠVÝCARSKU, STRANY SE DOHODLY NA UŽITÍ PROCESNÍCH NOREM NĚMECKÝCH**
- **REALITA: PROLÍNÁNÍ OBOU PŘÍSTUPŮ, SILNĚJŠÍ TERITORIÁLNÍ PŘÍSTUP**

II. ČÁST

PRÁVO ROZHODNÉ PRO MERITUM SPORU

DOKTRINÁLNÍ PŘÍSTUP

- **TERITORIÁLNÍ PŘÍSTUP** - OBDOBA ŘEŠENÍ PŘED SOUDY. I VE VZTAHU K ÚMLUVÁM.

- **SMLUVNÍ PŘÍSTUP** - PRINCIP AUTONOMIE VŮLE STRAN JE VEDOUCÍM PŘÍSTUPEM, ROZHODCI ČI STRANY MAJÍ VÝRAZNĚJŠÍ VOLNOST V URČENÍ. ODŮVODNITELNÉ RŮZNÉ STUPNĚ AUTONOMIE. V DISPOZICI JSOU I ÚMLUVY.

STUPNĚ VOLNOSTI STRAN V URČENÍ

- **MOŽNOST VOLBY VŽDY**
- VÝBĚR PRÁVNÍHO ŘÁDU
- VÝBĚR KONKRÉTNÍ NORMY Z PRÁVNÍHO ŘÁDU
- VÝBĚR LEX MERCATORIA (DÁLE)
- PŘEDNOSTNÍ APLIKACE SMLOUVY A OBCHODNÍCH ZVYKLOSTÍ ČI JINÝCH NESTÁTNÍCH PROSTŘEDKŮ - DNES TRENDY U FIDIC
- JINÉ ROZHODOVÁNÍ NEŽ DLE PRÁVA

STUPNĚ VOLNOSTI ROZHODCŮ

- KLASICKÁ KONTINENTÁLNÍ DOKTRÍNA - DLE ZÁKONA
- A KOLIZNÍCH NOREM
- VÝBĚR DLE KTERÝCHKOLI KOLIZNÍCH NOREM ČI JEJIM KOMBINACE
- VÝBĚR PRINCIPŮ
- VOIA DIRECT - CESTA BEZ KOLIZNÍCH NOREM

OTÁZKY

- STABILIZAČNÍ DOLOŽKY
- VOLBA PRÁVA, DLE KTERÉHO JE POSUZOVANÁ
SMLOUVA NEPLATNÁ

PŘÍSTUP V ČR PRO MEZINÁRODNÍ RŘ

- FÁZE NALÉZACÍ - VNITROSTÁTNÍ ÚPRAVA

- ZVLÁŠTNÍ ÚPRAVA V ROZHODČÍM ŘÍZENÍ - § 119 ZMPS

  - 1. VOLBA PRÁVA
  - 2. NENÍ-LI, POTOM KOLIZNÍ NORMY PLATÍ V ČR (i evropské?)
  - A TAKÉ

    - 1. ZÁSADY SPRAVEDLNOSTI

FÁZE EXEKUČNÍ

- POUŽITÍ ROZHODNÉHO PRÁVA V ROZPORU S PRAVIDLY MÍSTA FÓRA NENÍ DŮVODEM PRO ODEPŘENÍ UZNÁNÍ ROZHODČÍHO NÁLEZU

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

III. ČÁST

JINÉ METODY

A

ZPŮSOBY ROZHODOVÁNÍ

LEX MERCATORIA

- ZÁKLADNÍ OTÁZKA
- MOHOU BÝT PRAVIDLA LEX MERCATORIA POUŽITA PŘÍMO A NAMÍSTO PRÁVA STÁTU, NEBO JEN V MEZÍCH ROZHODNÉHO PRÁVA STÁTU?
- ZÁKLADNÍ UMÍSTĚNÍ LEX MERCATORIA JE V MEZINÁRODNÍM ROZHODČÍM ŘÍZENÍ

PŘIPOMENUTÍ LEX MERCATORIA

- SOUBOR PRÁVNÍCH PRAVIDEL NESTÁTNÍHO PŮVODU:
- MEZINÁRODNÍ OBCHODNÍ ZVYKLOSTI
- OBECNÉ ZÁSADY PRÁVNÍ
- SJEDNOCENÉ TERMÍNY TYPU INCOTERMS
- FORMULÁŘOVÉ SMLOUVY VZNIKLÉ NA MEZINÁRODNÍ ÚROVNI
- RŮZNÁ PRAVIDLA MEZINÁRODNÍ LEGISLATIVY STÁTŮ, KTERÁ SE POUŽÍVAJÍ V PRAXI, NICMÉNĚ NESTALA SE PLATNÁ ČI ÚČINNÁ

MOŽNÁ APLIKACE

- I. SUBSIDIÁRNÍ APLIKACE
- II. ROVNOCENNÁ APLIKACE
- III. PŘEDNOSTNÍ APLIKACE
- REALITA A TO BEZ PROBLÉMŮ: AD I

DLE ZÁSAD SPRAVEDLNOSTI

- ZRŘ § 25/3; ZMPS § 119
- rozhodování odtrženo od státního práva (včetně kogentních norem)
- závisí čistě na uvážení rozhodců, co je spravedlivé - morální
- kdy - nejpozději před zahájením projednávání
- možnost spojení volby práva s následným rozhodováním podle zásad spravedlnosti
- nedopadá na procesní stránku sporu

TRONC COMMUN

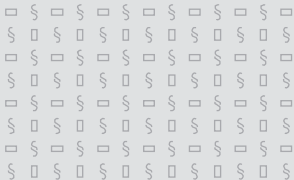
VYCHÁZÍ Z KOMPARACE PRÁV STRAN

základní myšlenka - kdyby strany volily právo, tak každá by „určitě“ chtěla volit svoje právo

- POUŽITÍ PRINCIPŮ TOTOŽNÝCH V OBOU PRÁVNÍCH ŘÁDECH
- literatura odkazuje např. i na Channel Tunnel contract:
- *The construction, validity and performance of the contract shall in all respect be governed by and interpreted in accordance with the principles common to both English and French law, and in the absence of such common principles by such general principles of international trade law as have been applied by national and international tribunals.*

AMIABLE COMPOSITEUR

- ZÁSADY PŘÁTELSKÉHO USPOŘÁDÁNÍ
- NĚKDE NEODLIŠOVÁNO OD EX AEQUE ET BONO
- JINDE JDE O ROZHODOVÁNÍ DLE OBECNÝCH ZÁSAD PRÁVNÍCH

DOPAD EVROPSKÉHO PRÁVA - KOLIZNÍ

- KOLIZNÍ NORMY V NAŘÍZENÍCH ŘÍM I A ŘÍM II
- ZVÝRAZNĚNÍ AUTONOMIE ROZHODCŮ
- ČR: VIZ ANALÝZU U ROZHODOVÁNÍ O PRÁVU ROZHODNÉM PRO MERITUM SPORU

ESD, 102/81 *Nordsee*

SPOR MEZI 3 NĚMECKMI LOŽAŘSKÝMI FIRMAMIolečnostmi

- **OTÁZKA NA ESD:** Je německý RS, který má rozhodnout podle práva a nikoliv podle zásad spravedlnosti, a jehož rozhodnutí má pro strany stejné účinky jako rozhodnutí obecného soudu, oprávněný předložit ESD předběžnou otázku?
- **ODPOVĚĎ ESD:** Soudní dvůr nemá pravomoc vydat rozhodnutí o předběžné otázce, kterou mu položil rozhodce. pravomoc ESD závisí na charakteru RŘ jen to, že rozhodce rozhoduje podle práva, rozsudek vytváří *res iudicata*, je vynutitelná, nepostačuje, aby rozhodce získal postavení soudu ve smyslu čl. 177
-

ESD C-126/97 *Eco Swiss*

společnost Benetton (Niz) uzavřela na dobu 8 let licenční smlouvu s Eco Swiss (Hong-Kong) - výroba hodinek s nápisem Benetton Bulowa

- po 5 letech Benetton vypověděl smlouvu
- Eco Swiss zahájil RR, vyhrál, \$ 24mil
- Benetton napadl RN pro rozpor s veřejným pořádkem
- (nedodržení evropského soutěžního práva)
- ESD: tam, kde národní právo jako důvod pro zrušení rozhodčího nálezu zohledňuje rozpor s veřejným pořádkem, je nutné čl. 101 a 102 (dnes podle SFEU) chápat jako součást veřejného pořádku a jejich případné porušení sankcionovat zrušením (neuznáním u cizího RN) pro rozpor s veřejným pořádkem

ESD, C-126/97 *Eco Swiss* - pokračování

- soudy postupují při zrušování podle svého práva (např. lhůty)
- nezohlednění čl. 101 a 102 rozhodci je nutné zohlednit také jako
- rozpor RN s veřejným pořádkem ve smyslu čl. V odst. 2 New Yorské úmluvy o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů

ESD, C-393/92 *Almeo*

- spor mezi nizozemskými místními distributory elektrické energie a elektrárenskou společností
- distributoři zažalovali v rozhodčím řízení na vyrovnávací příplatek, který museli platit (rozdíl mezi vyšší cenou za distribuci do venkovských oblastí a nižší cenou pro městské oblasti)
- prohráli, napadli před obecným soudem
- přezkoumávající soud měl postupovat podle zásad spravedlnosti (na základě dohody stran)
-

POKRAČOVÁNÍ

- ESD: to, že soud rozhoduje na základě spravedlnosti nemění nic na jeho povaze soudního orgánu a je proto soudem ve smyslu čl. 177
- navíc ze zásady přednosti unijního práva vyplývá, že soud přezkouvající RN podle vnitrost. práva a mající rozhodovat podle zásad spravedlnosti, musí dodržovat unijní právní předpisy a zejména předpisy soutěžního práva

DĚKUJI

